herpy

DRZEWOŁAZY

Silverstone's Poison Frog

Ameerega silverstonei

Ameerega silverstonei to pomarańczowoczerwony drzewołaz o długości około 4 cm, znany wyłącznie z Cordillera Azul na wschodnich stokach Andów w Peru. Żyje w chłodnym lesie górskim na wysokości około 1300-1500 m n.p.m., jest zagrożony utratą siedlisk i rzadko spotykany w hodowli. Wymaga chłodnego terrarium.

Rodzina: Dendrobatidae Dawna nazwa: *Epipedobates silverstonei; Dendrobates silverstonei; Phobobates silverstonei*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**4-5 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**8-12 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Naziemny**
Środowisko	**Las górski**
Toksyny skórne na wolności	**Słabe**
Toksyny skórne w niewoli	**Brak** Zwierzęta z hodowli. Osobniki odłowione na wolności mogą przez długi czas zachować toksyny
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**50 × 50 × 50 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**20-24 °C**
Temperatura w nocy	**17-20 °C**
Wilgotność	**70-100%**
Woda	**Miska z wodą** głębokość 1-2 cm
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady i małe bezkręgowce (skoczogonki, muszki owocowe)**
Utrzymanie	**W parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki noszone do wody**
Miejsce składania jaj	**Na ziemi**
Dojrzałość płciowa	**15-16 miesięcy**
Liczba jaj w zniesieniu	**30-45**
Czas do wyklucia	**30 dni**
Okres larwalny	**55-60 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Pilnuje jaj i nosi kijanki**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
IUCN	**Zagrożony (EN)**

O gatunku

Ameerega silverstonei to stosunkowo duży drzewołaz. Samce mierzą około 38 mm od pyska do kloaki, samice nieco więcej, do 43-45 mm. Głowa i grzbiet są żółte, pomarańczowe lub pomarańczowoczerwone, często z czarnymi plamami lub marmurkowaniem, zwłaszcza w tylnej części ciała. Tylne kończyny są przeważnie czarne, natomiast przednie kończyny i spód ciała mają barwę od czarnej do pomarańczowej. Kijanki są szare do brązowoczarnych i z wiekiem pojawiają się na nich żółte partie. Młode osiągają pełne ubarwienie dorosłych po około 12 miesiącach.

Gatunek został opisany w 1979 roku przez Charlesa Myersa i Johna Daly'ego i wcześniej zaliczano go do rodzajów *Dendrobates*, *Phyllobates*, *Epipedobates* i *Phobobates*. Jest spokrewniony z *Ameerega bassleri* i *Ameerega cainarachi*, które również żyją w Peru. Samce wydają głos przypominający stukanie dzięcioła i w okresie rozrodu są terytorialne. Gatunek jest płochliwy.

Skóra zawiera alkaloidy z grupy pumiliotoksyn, ale nie znacznie silniejsze batrachotoksyny, występujące u niektórych innych drzewołazów. Trucizna pochodzi z pożywienia w naturze, dlatego u osobników odłowionych z natury jest słaba, a u zwierząt karmionych owadami z hodowli praktycznie zanika. Po każdym kontakcie zawsze myj ręce.

Czytaj więcej: Odchów kijanek Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Występowanie i środowisko

Ameerega silverstonei jest endemitem Peru i jest znany z Cordillera Azul w regionie Huánuco, gdzie lokalizacja typowa leży na wysokości 1330 m n.p.m., około 30 km na północny wschód od Tingo María. Gatunek występuje od około 1300 m do około 1500 m n.p.m. Zasięg może być większy niż kilka znanych stanowisk, a gatunek występuje w Parque Nacional Cordillera Azul. Został wprowadzony w okolicach Tarapoto w regionie San Martín, ale nie wiadomo, czy ta populacja przetrwała; nie jest ona uwzględniana w zasięgu.

> **Naturalny zasięg:** Peru.

ŚRODOWISKO

Ameerega silverstonei żyje na dnie wilgotnego lasu górskiego na wschodnich stokach Andów, w cieniu wśród mchów, widliczek (*Selaginella*) i liści, chętnie przy małych, chłodnych i wolno płynących strumieniach. W wielu miejscach las został wycięty, a gatunek żyje w niewielkich fragmentach lasu wzdłuż strumieni. Klimat jest chłodny: nawet w słoneczne dni w południe jest około 20 °C, a nocą temperatura często spada do około 10 °C. Między porami roku temperatura waha się tylko o 1-2 °C. Powietrze jest wilgotne, rano i wieczorem często pojawia się mgła. Kijanki rozwijają się w okresowych kałużach i szczelinach wypełnionych wodą.

W porze deszczowej gatunek pojawia się także na otwartych terenach trawiastych, gdzie słońce może przez krótki czas dawać 28-32 °C. Nie jest to temperatura, w jakiej można go trzymać.

Siedlisku zagraża wycinka pod hodowlę bydła, plantacje herbaty i nielegalne uprawy, a gatunek był nielegalnie odławiany na potrzeby handlu zwierzętami.

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o hodowli *Ameerega silverstonei* jest niewielka. Opiera się ona na klimacie lasu górskiego na wysokości około 1300-1500 m n.p.m.: chłodnym, wilgotnym i stabilnym przez cały rok. Temperatura w dzień powinna wynosić 20-24 °C, więc gatunek wymaga chłodnego pomieszczenia i nie znosi temperatury pokojowej. *Ameerega bassleri* żyje w tej samej części Peru i również musi być trzymany w chłodzie.

Para potrzebuje co najmniej 50 × 50 × 50 cm; grupa co najmniej 100 × 50 × 50 cm. Gatunek chętnie się wspina, więc urządź kilka poziomów z gałęziami i korą korkową. Dno zbuduj z warstwy drenażowej z keramzytu lub żwiru, przegrody oddzielającej i wilgotnej warstwy ziemi przykrytej grubą warstwą liści, mchem i roślinami dobrze rosnącymi w chłodzie. Zapewnij wiele kryjówek, np. rurki korkowe i połówki łupin kokosa, aby płochliwe zwierzęta mogły się schować. Zadbaj o wentylację, żeby powietrze nie stało w miejscu, ale wilgotność nie uciekała.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja Czytaj więcej: Budowa terrarium i podłoże bioaktywne

TEMPERATURA

W dzień powinno być 20-24 °C, najlepiej bliżej dolnej granicy, a w nocy 17-20 °C. Temperatura nie może przekraczać 25 °C. Chłodne powietrze nie jest problemem, o ile wahania są niewielkie. Latem może być konieczne chłodne pomieszczenie, chłodne miejsce ustawienia terrarium lub wentylator. Nie ma okresu spoczynku zimowego; klimat w obszarze występowania zmienia się w ciągu roku tylko nieznacznie.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 70-100 %: około 70 % w środku dnia i do 100 % rano i wieczorem. Zraszaj 1-3 razy dziennie wodą deszczową lub wodą z odwróconej osmozy albo użyj systemu zraszającego i ewentualnie wytwornicy mgły. Warstwa liści i mech mają być wilgotne, ale nie przemoczone, a nadmiar wody musi mieć możliwość spływu do warstwy drenażowej. Suche liście i suchy mech świadczą o zbyt niskiej wilgotności.

WODA I JAKOŚĆ WODY

Wystarczy płaska miska z 1-2 cm wody. Używaj wody deszczowej, wody z odwróconej osmozy lub wody odchlorowanej i często ją wymieniaj. Woda powinna być chłodna, podobnie jak powietrze. Połóż w misce kamienie lub gałązki, aby młode mogły z niej wyjść. Płazy wchłaniają substancje przez skórę, dlatego nigdy nie używaj w terrarium środków czyszczących.

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek żyje na zacienionym dnie lasu, więc światło powinno być umiarkowane i musi być dostępny cień. Wystarczą świetlówki lub LED o spektrum przyjaznym roślinom przez 10-12 godzin dziennie. Zapotrzebowanie na UVB nie jest udokumentowane, ale można zastosować słabe źródło UVB (strefa Fergusona 1). Uważaj, żeby oświetlenie nie nagrzewało terrarium.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Ameerega silverstonei przyjmuje owady od małych do dużych: duże muszki owocowe (*Drosophila hydei*), świeżo wyklute świerszcze, najmniejsze larwy barciaka i drobne owady złowione siatką na łące. Uzupełnieniem są skoczogonki i małe równonogi. Karm codziennie lub co drugi dzień taką ilością, jaką zwierzęta zjedzą w ciągu godziny. Oprószaj pokarm wapniem przy co drugim karmieniu, a witaminami 1-2 razy w tygodniu. Młode dostają najmniejsze owady, np. skoczogonki i małe muszki owocowe, do wieku około 3 miesięcy.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Gatunek jest płochliwy i często chowa się pod liśćmi lub korą korkową. Można go trzymać w grupach, ale samce są terytorialne, dlatego trzymaj parę lub grupę z przewagą samic nad samcami. Terrarium musi być na tyle duże i bogate w kryjówki, aby słabsze osobniki mogły unikać silniejszych. Żab nie należy brać do ręki: skóra jest delikatna, a manipulowanie stresuje zwierzęta. Podczas sprzątania przenosi się je plastikowym kubkiem.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samce są nieco mniejsze od samic i tylko samce się odzywają. Zwierzęta osiągają dojrzałość płciową w wieku 15-16 miesięcy. Pierwsze zniesienia są często słabej jakości i łatwo atakuje je grzyb. Pewną parę uzyskuje się, odchowując razem kilka młodych i pozwalając im samym się dobrać.

GODY I KOPULACJA

Samiec intensywnie zaleca się i odzywa swoim głosem przypominającym stukanie dzięcioła. Stabilne, wilgotne warunki i zraszanie naśladujące deszcz prawdopodobnie mogą pobudzić rozród; wyraźny okres rozrodu w terrarium nie jest udokumentowany. Trzymaj parę w terrarium z wieloma kryjówkami, aby samica mogła się wycofać.

JAJA I KIJANKI

Samica składa 30-45 jaj w ciasno ułożonej, pojedynczej warstwie pod liściem lub inną kryjówką na ziemi. Samiec pilnuje jaj do wyklucia, a następnie przenosi kijanki na grzbiecie do okresowego zbiornika wodnego. Kijanki trzeba trzymać w chłodzie. Metody odchowu kijanek zapożyczono od *Ameerega hahneli*: chłodna woda o temperaturze około 19 °C, cotygodniowa podmiana połowy wody i tabletki z glonami jako pokarm.

METAMORFOZA

Wyklucie następuje po około 30 dniach. Czas rozwoju larwalnego nie jest udokumentowany dla tego gatunku; 55-60 dni zapożyczono od *Ameerega bassleri* i *Ameerega hahneli*. Wodę utrzymuje się chłodną, aby kijanki nie rosły zbyt szybko. Gdy pojawią się przednie kończyny, obniża się poziom wody i trzeba zapewnić łatwy dostęp do wilgotnego lądu, aby młoda żabka po metamorfozie mogła wyjść z wody.

ODCHÓW MŁODYCH

Młode tuż po metamorfozie nie mają jeszcze pełnego ubarwienia i uzyskują je po około 12 miesiącach. Trzymaj je w małym terrarium 20 × 20 × 20 cm z wilgotnymi liśćmi i mchem. Podawaj najmniejsze owady, np. skoczogonki i małe muszki owocowe, oprószone wapniem. Po około 3 miesiącach mogą przyjmować większe muszki owocowe i można je przenieść do większego terrarium.

Zdrowie i częste błędy

Nie udokumentowano chorób swoistych dla *Ameerega silverstonei*. Typowe błędy w hodowli to:

- Zbyt wysoka temperatura. Powyżej 25 °C gatunek jest zestresowany, więc zapewnij chłodne pomieszczenie.
- Zbyt niska wilgotność, która wysusza skórę.
- Niedobór wapnia i witamin, prowadzący do słabych kości i złego wzrostu.
- Grzyb na pierwszych zniesieniach; szybko usuwaj zaatakowane jaja.
- Grzyb chytrid (*Batrachochytrium dendrobatidis*). Nowe zwierzęta trzymaj w kwarantannie przez co najmniej sześć tygodni.

Długość życia w niewoli nie jest udokumentowana; spokrewnione gatunki dożywają 8-12 lat. Zgłoś się do weterynarza znającego się na płazach, jeśli żaba staje się ospała, chudnie lub przestaje jeść.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.